

Verksamhetsberättelse 2023

Natur- och stadsmiljönämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Målbedömning	3
Nämndens mål och resultat	4
Målområde: En trygg kommun där människor trivs och växer – social hållbarhet	4
Målområde: En hållbar naturkommun – ekologisk hållbarhet	6
Målområde: En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge – ekonomisk hållbarhet	10
Årets händelser	12
Effektiviseringsarbete	12
Ekonomi	13
Driftsredovisning	13
Ekonomi, drift (per verksamhet)	14
Särskilda satsningar	15
Extern finansiering	17
Investeringar	17
Lokaler	18
Väsentliga personalförhållanden	19
Personalförsörjning (särskilt bristyrkesgrupper)	20
Kompetensutveckling (inklusive chefsutveckling)	20
Intern kontroll	21
Åtgärder för att minska identifierade risker	21
Systematiska kontroller	21
Plan för uppföljning och insyn	22
Uppföljning	22

Bilagor

Bilaga 1: Redovisning av tillkommande uppdrag 2023

Bilaga 2: Åtgärdsplan för budget i balans 2024

Bilaga 3: Överföring av investeringsmedel från 2023 till 2024

Sammanfattning

Natur- och stadsmiljönämndens samlade måluppfyllelse 2023 bedöms vara hög. Alla nämndmål utom ett har uppfyllts i hög eller mycket hög grad.

Nämnden avslutade 2023 med en negativ avvikelse mot budget med 16,1 mnkr. Efter avräkning för förväntad kompensation för kapitaltjänstkostnader visar resultatet ett underskott på 10,4 mnkr, som främst beror på höga kostnader för vinterväghållning, inte minst under sista delen av december 2023. Vinterväddret under årets sista tolv dagar krävde ovanligt många utkallningar. Dessutom höjdes priset för vinterväghållningen under den senare delen av 2023 efter förhandlingar med kommunens vinterväghållningsleverantörer. Hela 7 mnkr av avvikelsen är en direkt konsekvens av prishöjningen.

Nämnden har uppfyllt fem av sina sex nämndmål i hög eller mycket hög grad. Nämndmålet ”värna biologisk mångfald och god vattenstatus” har endast delvis uppfyllts eftersom den externa belastningen på kommunens sjöar ännu inte är åtgärdad.

Nämnden har vidtagit flera åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen för ”Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare”, vilket har gett resultat. Sjukfrånvaron och personalomsättningen har minskat och förutsättningarna för ett hållbart medarbetarengagemang har ökat rejält från tidigare år.

Nämndens interna kontroll är betryggande. Endast små brister har framkommit i de systematiska kontrollerna. När fel och brister upptäcks görs justeringar för att förbättra verksamheten. Nämnden deltar i kommunens löpande arbete med att stärka den interna kontrollen och uppföljningen av densamma.

Förbättringsområden för att möta framtida utmaningar

Vattenstatusen i kommunens sjöar och vattendrag behöver bli bättre. Åtgärderna i de lokala åtgärdsplanerna och åtgärdsprogrammen måste vidtas i snabbare takt för att sjöarna ska nå god ekologisk och kemisk status. Med det kunskapsunderlag som håller på att tas fram ökar möjligheterna till att kunna fatta korrekta, välinformerade beslut.

Målbedömning

Målområde	Kommunfullmäktigemål	Nämndmål	Måluppfyllelse
En trygg kommun där människor trivs och växer – social hållbarhet	Huddinge är trivsamt och tryggt för alla invånare	Huddinge är trivsamt och tryggt för alla invånare	 I hög grad uppfyllt
En hållbar naturkommun – ekologisk hållbarhet	Minska klimatpåverkan	Minska klimatpåverkan	 I mycket hög grad uppfyllt
	Värna biologisk mångfald och god vattenstatus	Värna biologisk mångfald och god vattenstatus	 Delvis uppfyllt
	Cirkulär ekonomi som minimerar gifter i miljön	Utveckla cirkulär ekonomi och minimera gifter i miljön	 I hög grad uppfyllt
En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge – ekonomisk hållbarhet	Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi	Skattemedel används effektivt genom effektiva processer	 I hög grad uppfyllt
	Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	 I hög grad uppfyllt

Nämndens mål och resultat

Målområde: En trygg kommun där människor trivs och växer – social hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Huddinge är trivsamt och tryggt för alla invånare

Nämndmål: Huddinge är trivsamt och tryggt för alla invånare

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Motivering

Bedömningen av måluppfyllelsen grundar sig i att alla uppdrag och aktiviteter har genomförts enligt plan. Dessutom är Huddinge åter länets främsta friluftskommun efter föregående års tillfälliga dipp.

Analys

Huddinge kommun är rankad som bästa friluftskommun i Stockholms län 2023, och på plats 13 i hela landet i Naturvårdsverkets ranking. Det sker ett gediget arbete för att hålla kommunens naturmiljöer tillgängliga och attraktiva och under året har förvaltningen även ökat antalet guidningar och föreläsningar för allmänheten, vilket har bidragit till det goda resultatet. Guidningarna innebär dessutom en trygghet för många, som inte vågar sig ut i naturreservaten utan guide. Nämnden har dessutom markant ökat tillgängligheten till kommunens naturreservat, genom att fler och nya spänger har anlagts.

Förvaltningen utför trygghetsskapande och förebyggande underhållsåtgärder såsom klottersanering, slyröjning och rensning av dagvattenbrunnar och har ett nära samarbete med andra aktörer, däribland polis och kommunala bolag, för att tillsammans motverka otrygghet i utemiljön.

Förvaltningen har fortsatt att göra helgkontroller av schakt och trafikanordningar. Hälften av de 150 platskontrollerna har påvisat någon form av brist.

Antalet feriepraktikanter inom nämndens ansvarsområde har ökat från 30 personer 2022 till 51 personer 2023. Flera av dem har haft någon form av funktionsvariation. Ungdomar med funktionsvariation står ofta långt från arbetsmarknaden. Att erbjuda sommarjobb är därför en viktig insats för att underlätta för människor att ta klivet in på arbetsmarknaden. Feriepraktikanterna har utfört ett arbete av hög kvalitet, som bidragit till att skapa och bevara trygga och attraktiva utemiljöer.

Invånarnas missnöje med skötsel och snöröjning av gator och vägar syns i resultatet av nöjdhetsundersökningen, som genomfördes i början av hösten innan snön fallit. Resultatet var väntat med anledning av omfattande snöfall i november 2022 och den bristfälliga snöröjningen då. Sedan dess har flera viktiga åtgärder vidtagits för att vara bättre rustad framöver.

I jämförelse med Haninge, Järfälla och Nacka, de tre jämförelsekommuner som har deltagit i nöjdhetsundersökningen, står sig resultatet bra för invånarnas nöjdhet med skötseln av allmänna platser, troligen tack vare nämndens insatser i stadsmiljön 2023 och tidigare år. Övriga resultat kopplade till gator och vägar är sämre i förhållande till jämförelsekommunerna, vilket tyder på att Huddinge har förbättringspotential. Vidtagna och planerade insatser för att förbättra resultatet bör ses ur ett långsiktigt perspektiv.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Årets friluftskommun (ranking i länet)	1	11	1	10	1
Invånarnas nöjdhet med skötsel av naturområden (%)	80	84	83	84	85
Invånarnas nöjdhet angående skötsel av allmänna platser, t.ex. parker, torg, lekplatser (%)	71	76	76	76	80
Invånarnas nöjdhet med skötsel av gator och vägar (%)	53	59	58	59	65

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Invånarnas nöjdhet med snöröjning av gator och vägar (%)	56	62	43	62	65
Invånarnas nöjdhet med skötsel av gång- och cykelvägar (%)	62	67	63	67	70
Invånarnas nöjdhet med snöröjning av gång- och cykelvägar (%)	53	60	43	60	70
Anmält klotter via felanmälan som, utifrån gällande avtal, tvättas bort från kommunens byggnader, egendom och naturmark inom 48 timmar (på vardagar) (%)	87	95	95	95	98

Nämndens uppdrag till förvaltning	Status	Kommentar
Utveckla Huddinge kommuns gröna stadsmiljöer bland annat genom nyplanteringar, förbättring av växtbäddar och renovering av offentlig konst, parkutrustning och lekplatser	✓ Klart	<p>Flera nyplanteringar har skapats, bland annat kring torget i Stuvsta där flera hårdgjorda ytor har ställts om till planteringar med perenner. Renoveringsarbeten i Segeltorp har slutförts varefter plantering har färdigställts. Kommunen har gjort planteringar vid knutpunkten i Solgård och förberett för planteringar längs tunnelbanan vid Vårbytorget. Planteringsbäddar och växtmaterial har löpande förbättrats och bytts ut. Rabatter i parker och lekplatser runt om i kommunen har fått nytt växtmaterial och kompletteringsplanterats. Totalt har 25 träd återplanterats under året för att ersätta träd som har dött, skadats eller körts ned utmed vägarna.</p> <p>Flertalet rabatter vid Masmø torg, Solhagaparken, Visättra torg och Huddinge station har kompletteringsplanterats. I Visättra har trasiga hårdgjorda ytor, i anslutning till busshållplats ställts om till ängsytor och inom Stuvsta-projektet har planteringar i trafikmiljön anlagts</p> <p>Vårbybadet har utvecklats och rustats upp. Bland annat har sandstranden förlängts med 40 meter, gropar fyllts igen och antalet sittplatser ökat.</p> <p>Uttjänade parkmöbler, papperskorgar och annan parkutrustning har bytts ut löpande. Kommunen har inventerat behovet av reinvestering och inlett en upprustning av lekplatser.</p> <p>Konstverket Tefaten i Kungens Kurva har återställts till ursprungligt skick under året.</p> <p>Säsongsbelysning har bland annat satts upp vid Visättra torg. Dessutom har kommunen planerat för att sätta upp fem nya bokskåp, i Flemingsberg, Masmø, Trångsund, Visättra och Vårby gård. De nya bokskåpen, i vilka invånare och besökare fritt kan hämta och lämna böcker, kommer att finnas på plats i början av 2024.</p>

Nämndens uppdrag till förvaltning	Status	Kommentar
Fortsätta att utveckla samverkan med föreningar och civilsamhället för att bland annat öka känslan av trivsel och säkerhet i kommunen och bidra till social hållbarhet	✓ Klart	Uppdraget har genomförts enligt plan. Samordnade åtgärder och aktiviteter har lett till renare och tryggare stadsmiljöer. I samarbete med idrottens miljöorganisation Städa Sverige har närmiljön städats en dag i maj. Förvaltningen bistod med att samla in och förslå bort skräpet. Det framgångsrika IOP-samarbetet (idéburet offentligt partnerskap) med föreningen Expose Dance & Music Ensemble har bidragit till ökad trivsel på Vårbybadet. Även samarbetet med Huddinge-Botkyrka Trädgårdssällskap och Snättringe fastighetsägareförening för att rusta upp Segeltorps centrum har fortsatt enligt plan. Spontanidrottsplatsen i närheten av Vårbyskolan som varit i mycket dåligt skick har renoverats. I samverkan med KFUM Huddinge Basket har nya planer för olika sporter anlagts, däribland en tennisbana och en matchbana för streetbasket 3x3. Kommunen har fortsatt sitt samarbete med Vårby-Fittja Hembygdsförening kring vårdkasen på Korpberget i Vårby gård. Vårdkasen tändes en lördagskväll i oktober till minne av forna tider och för att föra historien och traditionen vidare.
Slutföra utredning om digitala guider och genomföra åtgärder	✓ Klart	Utredningen har slutförts. En tänkt åtgärd är att ta fram audioguider som ska vara tillgängliga via skyltar i kommunens naturreservat. Ett uppstartsmöte har hållits med kommunikationssektionen i syfte att se var på huddinge.se materialet kan läggas. De digitala naturguiderna tas fram i samarbete med kommunikationssektionen på kommunstyrelsens förvaltning och upphandlad kommunikationsbyrå. Kommunen har mottagit en kostnadsberäkning för tio filmer, tjugo audioguider med tillhörande texter för publicering på huddinge.se, utformning av tjugo skyltar och en marknadsföringskampanj.
Samverka inom kommunen och med föreningslivet för att få Huddingebor i alla åldrar att uppleva, upptäcka och lära i naturen genom t.ex. inspiration, guidningar och information	✓ Klart	Kommunen har samverkat med Södertörns fågelklubb, Stockholms Klätterförbund, Sportfiskarna, Naturskyddsföreningen och orienteringsklubbarna i kommunen. Bland annat har föreläsningar på bibliotek och guidningar, såsom svampguidningar, anordnats tillsammans med föreningar. Information om naturreservaten har spridits på sociala medier.
Arbeta för att göra kommunens naturreservat kända och intressanta för invånare i kommunens socioekonomiskt utsatta områden	✓ Klart	Ett föredrag om Flemingsbergsskogen har hållits i Flemingsbergs bibliotek. Kommunen har lagt ut information om naturreservaten på sociala medier och genomfört svampguidningar i naturreservat. Arbetet fortsätter 2024.

Målområde: En hållbar naturkommun – ekologisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Minska klimatpåverkan

Nämndmål: Minska klimatpåverkan

Måluppfyllelse

😊 I mycket hög grad uppfyllt

Motivering

Bedömningen av måluppfyllelsen grundar sig i att nämnden har genomfört alla planerade uppdrag och aktiviteter för året och att vissa av dem, såsom att inventera lämpliga platser för att anlägga våtmarker, i hög grad kan minska klimatpåverkan.

Analys

Nämnden har ökat takten i omställningen till energisnål belysning. Under 2024 kommer all gatubelysning i kommunen ha LED-lampor. Under 2023 har 3 000 armaturer bytts ut till LED-belysning. Dessutom har belysningsanläggningen inventerats, vilket kommer att ge ett bättre underlag för beslut om framtida reinvesteringar. Möjligheterna att energieffektivisera nämndens byggnader i naturreservaten har kartlagts. Det leder till ett minskat klimatavtryck och kan även ha positiva effekter på nämndens ekonomi. Nämnden har även förberett för att under 2024 kunna gå över till eco-asfalt, en så kallad grön asfalt av hög kvalitet med mindre klimatpåverkan än vanlig asfalt.

Bland genomförda uppdrag och aktiviteter kan särskilt lyftas våtmarksarbetet, som har nått längre än planerat. I stället för att bara planera för våtmark har Stensättra våtmark även anlagts. Det rör sig om 7,5 hektar våtmark som också har positiv effekt på nämndmålet biologisk mångfald och god vattenstatus, eftersom våtmarker bland annat kan binda koldioxid, balansera vattenflöden och bidra till biologisk mångfald.

Nämndens uppdrag till förvaltning	Status	Kommentar
Öka takten i omställningen till energisnål belysning med målet att uppnå 100 procent LED-lampor 2024	✓ Klart	Förvaltningen har under året bytt ut 3 000 av gatubelysningens traditionella armaturer till LED-armaturer, vilket är en ökning från tidigare år. Kvarvarande traditionella armaturer kommer att bytas till LED år 2024. Kommunens belysningsanläggning har inventerats varefter informationen har lagts in i kommunens interna webbkarta, HuGIS. I webbkartan finns nu bland annat information om position, kabelnät, armatur, rost och trafikskador. Det ger en överblick till nytta i framtida planering.
Utreda möjligheterna att energieffektivisera förvaltade byggnader samt att producera energi	✓ Klart	Möjligheterna att energieffektivisera byggnaderna i naturreservaten har under året kartlagts. Upphandling av solcellsleverantör är löst. Lämpliga platser för solenergi har inventerats. Lampor och armaturer har inventerats och byte till LED-lampor har beställts för genomförande under vintern 2024.
Påbörja ett arbete med att inventera var i kommunen våtmarker kan återskapas	✓ Klart	En konsult har anlåtits för att inventera potentiella våtmarker. Arbetet har påbörjats och beräknas bli klart i maj 2024.

Kommunfullmäktigemål: Värna biologisk mångfald och god vattenstatus

Nämndmål: Värna biologisk mångfald och god vattenstatus

Måluppfyllelse

☹ Delvis uppfyllt

Motivering

Två uppdrag som nämnden har gett förvaltningen är klara medan ett uppdrag pågår och förväntas bli klart våren 2024. De aluminiumfällningar som har genomförts i Orlången, Trehörningen, Drevviken och Magelungen har gett resultat i form av ett ökat siktdjup och en minskad halt totalfosfor. Den externa belastningen är däremot inte åtgärdad, vilket innebär att det vatten som rinner till sjöarna är förorenat. Det gör att nämndmålet bedöms vara endast delvis uppfyllt.

Analys

Nämnden arbetar för att återställa våtmarker. Två ansökningar om tillstånd för att våtmarker har skickats in under 2023 och ett arbete har påbörjats som ska utmynna i en inventering av vilka platser i kommunen som lämpar sig för att återskapa våtmarker. Våtmarker har flera fördelar, varav en är att de bidrar till ökad biologisk mångfald.

I översynen av styrdokumentet för nämndens arrendegårdar har gårdarnas betydelse för biologisk mångfald och att uppnå god vattenstatus lyfts fram, vilket på sikt kan bidra till måluppfyllelse.

Inom ramen för miljöprogrammets mål har nämnden identifierat lämpliga kommunägda gräsytor som skulle kunna göras om till ängar eller andra sorters ytor som gynnar den biologiska mångfalden. Målet i miljöprogrammet är att fram till år 2025 ställa om tio hektar, varav nio hektar redan har ställts om.

Vattenstatusen i kommunens vattendrag och sjöar ska förbättras. Åtgärderna i de lokala åtgärdsplanerna och -programmen måste vidtas i snabbare takt för att sjöarna ska nå god ekologisk och kemisk status. Den externa belastningen av näringsämnen till flera sjöar är fortfarande ett problem. Med det ökade kunskapsunderlag som håller på att tas fram är förhoppningen att möjligheten att fatta korrekta och välinformerade beslut ökar.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Siktdjup i Långsjön (Segeltorp) (meter), 3-årsmedelvärden	1,3	1,2	1,2	1,3	2
Siktdjup i Trehörningen (meter), 3-årsmedelvärden	0,7	0,8	0,7	0,9	1,8
Siktdjup i Orlången (Vidja) (meter), 3-årsmedelvärden	1,2	2,2	2,4	2,2	1,9
Siktdjup i Magelungen (meter), 3-årsmedelvärden	2,5	2,5	1,8	2,5	2,2
Siktdjup i Drevviken (meter), 3-årsmedelvärden	1,8	2	3,2	2,1	2,2
Fosforhalter i Långsjön (Segeltorp), (µg/l), 3-årsmedelvärden	57,7	58,3	54,3	58	23
Fosforhalter i Trehörningen (Sjödalen), (µg/l), 3-årsmedelvärden	78,1	66	53,2	54	28
Fosforhalter i Orlången (Vidja), (µg/l), 3-årsmedelvärden	41,3	24	26,7	24	23
Fosforhalter i Magelungen (µg/l), 3-årsmedelvärden	25	24,4	22,8	22,5	22
Fosforhalter i Drevviken, (µg/l), 3-årsmedelvärden	34,7	36,1	26,8	30	18

Målvärdena 2030 för siktdjup är den nivå som krävs för att respektive sjö ska uppnå miljö kvalitetsnormerna.

Nämndens uppdrag till förvaltning	Status	Kommentar
Se över nämndens styrdokument om arrendegårdar	✓ Klart	Arbetet med att se över gällande styrdokument för arrendegårdar har genomförts med en workshop i september, där grunden för fortsatt arbete lades. Ett förslag på reviderad rutinbeskrivning och planeringsprocess för Huddinge kommuns jordbruksarrenden har tagits fram. Förslaget läggs fram för beslut i nämnden i februari 2024.
Öka kunskapsunderlaget om kommunens sjöars ekologiska och kemiska status	✗ Ej klart i år	Arbetet med att kartlägga den miljöövervakning som görs av sjöarna i Huddinge kommun pågår och kommer att slutföras våren 2024, då nämnden kommer att få ta del av resultatet i form av en rapport. Rapporten kommer ligga till grund för vidare satsningar inom miljöövervakning.
Utreda var stigar och leder kan förstärkas för att minska slitage i naturreservaten	✓ Klart	Underhållsbehovet för stigar och leder i kommunen har inventerats, sammanlagt cirka 20 mil uppmärskade vandringsleder. Inventeringen visar på ett behov av särskilda satsningar på tillgänglighet, kanalisering och åtgärder för friluftslivet, till följd av pandemiårens besöksstryck och tillhörande slitage på naturreservat och friluftsområden. Drygt 50 spänger, cirka 600–800 meter, har beställts och anlagts i flera naturreservat under året. Uppdraget har sammanfattats i en rapport som har presenterats för nämnden.

Kommunfullmäktigemål: Cirkulär ekonomi som minimerar gifter i miljön

Nämndmål: Utveckla cirkulär ekonomi och minimera gifter i miljön

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Motivering

Nämndens uppdrag för året har genomförts enligt plan. Nämnden har stöttat och samarbetat med SRV återvinning AB, som är en viktig part för att nämndmålet ska kunna nås. Sammantaget bedöms det arbete som har utförts i kommunen 2023 ha bidragit till att utveckla den cirkulära ekonomin.

Analys

Måluppfyllelsen för nämndmålet är till stor del beroende av SRV återvinning AB:s (SRV) arbete. Nämnden stöttar SRV genom att i dialog komma med konstruktiva förbättringsförslag, etablera kontaktytor med och för SRV i kommunorganisationen, samt genom samverkan inom ramen för olika projekt.

Under 2023 har nämnden stöttat SRV i förberedelserna inför kommunernas övertagande av insamlingsansvaret för hushållens förpackningar den 1 januari 2024.

Förvaltningen samarbetar på uppdrag av nämnden med andra aktörer för att utveckla cirkulär ekonomi och testa nya lösningar. Inom samarbetet planeras test av miniåtervinningscentraler. Arbetet har dock tillfälligt pausats eftersom den viktiga samarbetspartnern SRV har valt att fokusera på andra återvinningslösningar. SRV har testat olika former av mobil insamling, däribland SRV pop-up, där tre bilar har kört runt på utvalda platser i kommunen för att samla in skrymmande grovavfall, farligt avfall och återbruksvaror. Andra initiativ har varit mobil insamling av trädgårdsavfall och kvartersnära insamling av julgranar.

Förvaltningen medverkar i projektet Återbruk i kommunkoncernen, lett av Huddinge Samhällsfastigheter AB, som startade under våren 2023 och sträcker sig till slutet av 2024.

Mängden insamlat avfall i kommunen 2022 är i nivå med jämförelsekommunerna, där Järfälla ligger lägst med 340 kg/person och Haninge ligger högst med 407 kg/person. Det finns en felmarginal i statistiken eftersom invånarna kan besöka återvinningscentraler i andra kommuner, vilket är vanligt förekommande i Huddinge och i flera jämförelsekommuner. Enligt SRV kan även pandemin och konjunkturläget påverka resultatet. Efter nedläggningen av återvinningsstationen i Flemingsberg i januari 2023 förväntas mängden insamlat avfall att minska.

En jämförelse med Nacka, Haninge, Järfälla och Sollentuna visar att kommunen på det stora hela erbjuder sina invånare jämförbar service, även om det finns områden med förbättringspotential. Nacka, Järfälla och Sollentuna erbjuder likt Huddinge sina invånare olika former av mobil insamling. På återvinningscentralerna finns insamling av återbruk, ofta i samarbete med någon ideell organisation, vilket även SRV erbjuder. Både kommunen och SRV kan utveckla arbetet med att kommunicera om cirkulär ekonomi med invånare och verksamma. Exempelvis har jämförelsekommunerna mer utförlig och vägledande information om återbruk och avfallsminimering på sina webbsidor.

Samtantaget bedöms det arbete som har utförts i kommunen 2023 ha bidragit till att utveckla den cirkulära ekonomin.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Insamlat kommunalt avfall, kg/person	395	373		370	370

Det finns ännu inget utfall att redovisa för 2023.

Nämndens uppdrag till förvaltning	Status	Kommentar
I samarbete med Huddinge Samhällsfastigheter AB, Hüge Bostäder AB, SRV återvinning AB och andra förvaltningar undersöka behoven av och testa nya lösningar för återvinning och återbruk för att förbättra invånarnas förutsättningar för cirkularitet och återbruk	✓ Klart	SRV återvinning AB har i samverkan med bland annat kommunen börjat planera att testa miniåtervinningscentraler (mini-ÅVC), kvarters-ÅVC eller returpunkter. SRV återvinning AB, Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB tittar på möjliga lokaler för detta. Representanter från kommunen, SRV och Hüge har gemensamt besökt Sörabs returpunkter för att inspireras. Eftersom SRV sedan slutet av våren har fokuserat på de mobila ÅVC-lösningar som testas i Huddinge, däribland mobil insamling av trädgårdsavfall, har arbetet pausats, men det ska återupptas under 2024.
Stötta SRV återvinning AB i förberedelserna för hushållsnära insamling av förpackningsavfall, som från och med januari 2024 är kommunernas ansvar	✓ Klart	Förvaltningen har under året stöttat SRV återvinning AB i arbetet med förberedelserna, bland annat genom att samarbeta med samhällsbyggnadsavdelningen på kommunstyrelsens förvaltning i fråga om avtalsskrivningar.

Målområde: En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge – ekonomisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi

Nämndmål: Skattemedel används effektivt genom effektiva processer

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Motivering

Nämnden avslutade 2023 med en negativ avvikelse mot budget med 16,1 mnkr. Efter avräkning för förväntad kompensation för kapitaltjänstkostnader visar resultatet ett underskott på 10,4 mnkr. Underskottet beror främst på höga kostnader för vinterväghållning under sista delen av december 2023.

Analys

Nämndens intäkter ligger 8,8 mnkr över budget, vilket förklaras av höga intäkter från trafikskadeförsäkringen (+4,1 mnkr), försäljning av maskiner (+1,7 mnkr), som är en effekt av tidigare genomförd konkurrensutsättning, markhyror (+0,8 mnkr) och extra intäkter för virkesförsäljning (+ 1,4 mnkr).

Kostnaderna ligger 24,9 mnkr högre än budget. Underskottet beror främst på högre kapitaltjänstkostnader och höga kostnader för vinterväghållning, främst under sista delen av december 2023. Nämnden har en god kontroll över ekonomin och har ända fram till i slutet på december en budget i balans. Den stora mängden snö tillsammans med halt väglag krävde ett stort antal utkallningar mellan den 20 och den 31 december. Av den totala avvikelsen på 10,7 mnkr inom vinterverksamheten är cirka 7 mnkr en direkt konsekvens av den prishöjning som skedde under 2023 som ett resultat av förhandlingar med kommunens vinterväghållningsleverantörer.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Budgethållning (%)	-6,3	1	-4,8	0	0

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndmål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Motivering

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på underliggande verksamhetsmål, utfall för indikatorer och uppdrag. Utfallet för indikatorerna kring hållbart medarbetarengagemang (HME) och korttidssjukfrånvaro överträffar etappmålet medan målvärdet för indikatorerna kring total sjukfrånvaro och personalomsättning inte riktigt uppnås.

Analys

Resultatet på medarbetarenkäten som genomfördes i januari 2023 har förbättrats avsevärt jämfört med föregående år, främst inom områdena medarbetarkraft, ledarskap, effektivitet och prestationsnivå.

Både den totala och den korta sjukfrånvaron har förbättrats från tidigare år. Nämnden har påbörjat ett arbete med att förebygga och förkorta sjukskrivningar genom ett riskorienterat arbetssätt. Vidtagna åtgärder bedöms därför kunna bidra till minskad sjukfrånvaro på sikt.

Det finns flera anledningar till det förbättrade resultatet. Under de senaste åren har flera åtgärder genomförts för att förbättra arbetsmiljön.

Nämnden har genomfört en kartläggning av arbetsbelastning och orsaker till stress genom en enkät som samtliga medarbetare fick svara på. Medarbetarna fick också ge förslag på åtgärder för att minska arbetsbelastningen. Samtidigt genomfördes en inflödeskartläggning där alla chefer fick bedöma graden av arbetsmängd under årets olika månader. Utifrån resultatet av enkäten togs en handlingsplan fram och åtgärder från handlingsplanen är genomförda.

Enhetschefsträffar med olika tema genomförs minst varje kvartal i syfte att stärka enhetscheferna i sin roll och för att öka chefernas kunskap om övriga avdelningars arbete.

Nämnden har stärkt medarbetarnas IT-kunskaper i syfte att minska stress och osäkerhet i samband med digitaliseringen. Medarbetarutveckling genom utbildningsinsatser kommer därför att fortsätta vara ett prioriterat område. Tydligare styrning i kombination med olika utbildningsinsatser för medarbetarna bedöms ha bidragit till det positiva utfallet.

Under året har inspirerande tematräffar med inspel från interna och externa föreläsare genomförts för medarbetarna inom nämndens verksamhetsområde. Syftet med träffarna har varit att öka kompetensen hos medarbetarna, skapa en god arbetsmiljö och öka samhörigheten. Träffarna har kompletterats med information från förvaltningsledningen.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Sjukfrånvaro (%), totalt	10,9	8,8	8,1	7	5
Sjukfrånvaro, dag 1–14 (%)	1,5	1,7	1,5	1,6	1,4
Medarbetarengagemang (HME total nivå)	68	71	77,1	75	80
Personalomsättning (%)	18	8,6	4,3	8,5	8

Nämndens uppdrag till förvaltning	Status	Kommentar
Implementera kommunens nya modell för kompetensbaserad rekrytering i syfte att säkerställa rätt kompetens inom alla delar av nämndens verksamhetsområde	✓ Klart	Alla chefer har gått en utbildning i kommunens modell för kompetensbaserad rekrytering. Utifrån kommunens modell har förvaltningen tagit fram en anpassad modell, som främst åskådliggör vilket stöd cheferna kan få i rekryteringsarbetet. Redan nu skapar flertalet chefer kompetensprofiler och gör utvärderingar tillsammans med HR.

Årets händelser

Vintervädret i början och slutet av året var besvärligt, särskilt under årets tolv sista dagar i samband med stormen Pia. Kommunen har under 2023 förhandlat med sina leverantörer av vinterväghållningstjänster, vilket har lett till kraftigt höjda priser och påverkat nämndens ekonomiska resultat negativt.

Nämnden är under 2023 i princip blivit klar med att byta ut alla traditionella belysningsarmaturer till LED-lampor i kommunens alla gatubelysningsstolpar. Det enda som återstår är 200 specialarmaturer som ska bytas ut under 2024. Sedan arbetet påbörjades 2015 har elförbrukningen mer än halverats, från nära 7,2 miljoner kilowattimmar 2015 till 3,4 miljoner kilowattimmar 2023.

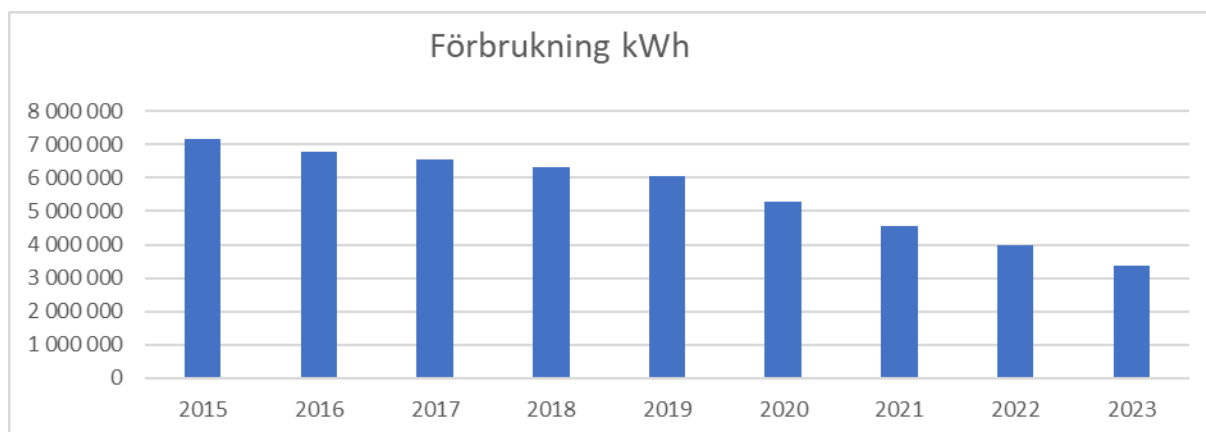
Vårbybadet har rustats upp och renoverats. Bland annat har sandstranden förlängts med 40 meter och antalet sittplatser utökats.

Effektiviseringsarbete

Det pågående effektiviseringsarbetet kan delas in i fyra faser:

1. Analysera nuläge
2. Bestäm börläge
3. Genomförande
4. Följa upp och säkerställa effekt.

Sedan 2015 har nämnden gradvis satt in LED-lampor i kommunens gatubelysningsstolpar. Med anledning av höjda elpriser har arbetet fått högre prioritet, med målet att samtliga belysningsstolpar ska vara försedda med LED-lampor senast år 2024. Arbetet har försvårats av försenade leveranser och den globala halvledarbristen, men ändå har hela 3 000 traditionella belysningsarmaturer bytts ut till LED-lampor under 2023. I takt med att LED-lampor har installerats har elförbrukningen för gatubelysning sjunkit, från nära 7,2 miljoner kWh 2015 till 3,4 miljoner kWh 2023. Det har åstadkommit trots att det samtidigt tillkommit i snitt 100 belysningspunkter per år. På grund av ökande elpriser förväntas dock de totala elkostnaderna för gatubelysning ändå att öka, trots minskad förbrukning.

Diagrammet ovan visar årsvis elförbrukning i kilowattimmar för kommunens gatubelysning, för åren 2015–2023.

Förvaltningen har i samarbete med kommunstyrelsens förvaltning analyserat nettokostnaderna för kommunens gator. Effektiviseringsarbetet är inne i fas 1 och väntas gå in i fas 2 under året. Förvaltningen har konstaterat att databasen KOLADA saknar tillförlitlig statistik inom nämndens verksamhetsområde och ser därför ett behov av att fördjupa analysen i nära samarbete med några få, utvalda kommuner med målet att hitta effektiviseringsmöjligheter.

Nämnden har upphandlat och tecknat kontrakt för ett digitalt verktyg för arbete med park- och naturmark. Under 2023 har systemet implementerats (fas 3). Delar av arbetet har tillfälligt pausats för att kunna synkronisera med kommunens interna webbkarta, medan andra delar av arbetet vid årets slut nått fas 4. Systemet ska göra det enklare för nämnden att ajourhålla statusen för kommunens park- och naturmark och att samordna drift, uppföljning och prioritering av skötsel och underhåll.

Nämnden har upphandlat ett digitalt verktyg för fastighets- och byggnadsförvaltning. Nämnden har sökt och

beviljats medel från kommunens digitaliseringspott för att kunna köpa in systemet och påbörja fas 3. Systemet ska göra det enklare för nämnden att följa upp det löpande arbetet med kommunens byggnader och fastigheter i naturreservat och naturområden.

Nämnden har kartlagt möjligheterna att energieffektivisera byggnaderna i naturreservaten genom exempelvis solceller och tilläggsisolering. Redan innan kartläggningen var klar påbörjades ett utbyte av lampor och armatur till LED-belysning. Arbetet befinner sig vid årets slut i fas 3.

Ekonomi

Driftsredovisning

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Budget helår	Utfall helår	Avvikelse helår	Perioden föregående år
Verksamhetens intäkter	26 120	34 873	8 753	29 783
Personal	-37 482	-37 074	408	-33 623
Lokaler	-4 257	-5 427	-1 170	-4 112
Bidrag kostnader	-1 155	-79	1 076	-223
Köp av verksamhet	-113 980	-130 883	-16 904	-116 049
Övrigt	-86 649	-94 957	-8 308	-78 906
Verksamhetens kostnader	-243 522	-268 419	-24 897	-232 913
Årets resultat	-217 402	-233 546	-16 143	-203 131
<i>varav uttag Eget kapital</i>				
<i>Balansresultat/budgetavvikelse</i>			-6 721	
<i>IB eget kapital</i>				
<i>Resultatöverföring</i>			-6 721	
<i>UB eget kapital</i>			-6 721	

Nämnden avslutade 2023 med en negativ avvikelse mot budget med 16,1 mnkr. Efter avräkning för förväntad kompensation för kapitaltjänstkostnader visar resultatet ett underskott på 10,4 mnkr.

Intäkterna ligger 8,8 mnkr över budget, vilket förklaras av höga intäkter från trafikskadeförsäkringen (+4,1 mnkr), försäljning av maskiner (+1,7 mnkr), som är en effekt av tidigare genomförd konkurrensutsättning, markhyror (+0,8 mnkr) och extra intäkter för virkesförsäljning (+ 1,4 mnkr). Tack vare de högre intäkterna kunde nämnden genomföra trivsel- och trygghetsskapande åtgärder i större omfattning än planerat.

Kostnaderna ligger 24,9 mnkr högre än budget. Underskottet beror främst på högre kapitaltjänstkostnader och höga kostnader för vinterväghållning, främst under sista delen av december 2023. Den stora mängden snö tillsammans med halt väglag krävde ett stort antal utkallningar mellan den 20 och den 31 december. Av den totala avvikelsen är cirka 7 mnkr en direkt konsekvens av den prishöjning som skedde under 2023 som ett resultat av förhandlingar med kommunens vinterväghållningsleverantörer.

Personalkostnaderna ligger 0,4 mnkr lägre än budget.

Lokalkostnaderna är 1,2 mnkr högre än budget främst på grund av att avgifter för fjärrvärme på 0,5 mnkr budgeterades under kategori "varor och tjänster" istället för under lokalkostnader. Kostnaderna för fastighetsservice på arrendegårdar överskred också budgeten med 0,5 mnkr.

Köp av verksamhet ligger 16,9 mnkr högre än budget. Den största avvikelsen (10,9 mnkr) ligger på vinterväghållning. Inom parkverksamheten är kostnaderna 3,3 mnkr högre än budget. Högre kostnader uppstod till följd av att den förra vintersäsongen innebar omfattande hantering av nedfallna träd. Dessutom belastades verksamheten med kostnader på 1,6 mnkr för en rivning av ett fritidshus på en arrendegård. I samband med aktiveringen av projektet, som innehöll rivning och återuppbyggnad av fritidshus, fastställde redovisningssektionen vid kommunstyrelsens förvaltning att kostnaden för rivning skulle belasta driftbudgeten istället för investeringsbudgeten.

Kostnaden för konsulter och inhyrd personal ligger 4,9 mnkr över budget. Nämnden har haft kostnader för bland annat advokater i samband med förhandlingarna med leverantörerna för vinterväghållningen och konsultstöd inom fastighetsjuridik.

Utfallet för varor och tjänster ligger 2,9 mnkr lägre än budget. Detta beror främst på att en del av kostnaderna har varit av den karaktär som går under kategorin ”köp av huvudverksamhet”.

Kapitaltjänstkostnaderna ligger 5,7 mnkr högre än budget, till följd av att nämnden kontinuerligt aktiverar färdigställda investeringsprojektet. Nämnden önskar kompenseras för de högre kapitaltjänstkostnaderna.

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper ska nämnden ta med sig ett underskott upp till 15 procent av vinterväghållningsbudgeten. Detta ska räknas av mot över- eller underskott inom övriga verksamhetsområden. För natur- och stadsmiljönämndens del skulle detta motsvara ett negativt resultat på 6,7 mnkr att överföra till 2024 som balanserat resultat. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen inte överför detta som ett balanserat resultat till 2024.

Nämndens resultat	Tkr
15 % av vinterväghållning verksamhetens budget	-6 960
Över-/underskott på övriga verksamheter	239
Belopp att överföra till 2024	-6 721

Ekonomi, drift (per verksamhet)

Verksamhet, tkr	Budget helår	Utfall helår	Avvikelse helår	Avvikelse (%)	Perioden föregående år
Politisk verksamhet	-1 000	-1 161	-161	-16 %	-463
Väg- & järnvägsnät, parkering	-144 187	-154 416	-10 229	-7 %	-113 281
Varav väg vinter	-46 400	-57 076	-10 676	-23 %	-34 672
Parker	-46 948	-54 485	-7 537	-16 %	-33 733
Miljö, hälsa & hållbar utveckling	-20 291	-15 443	4 848	24 %	-12 028
Konsument- & energirådgivning	-194	-402	-208	-107 %	-600
Kommersiell verksamhet	-4 781	-7 639	-2 858	-60 %	-4 722
Årets resultat	-217 401	-233 545	-16 143	-7 %	-164 827

Politisk verksamhet

Verksamhet, tkr	Jan–dec 2021	Jan–dec 2022	Jan–dec 2023
Nettokostnad, tkr	-612	-543	-1 161
Procentuell förändring (%)		-11,3	113,8

Den politiska verksamheten har för 2023 en negativ avvikelse mot budget. Nettokostnadsökningen förklaras av högre kostnader i början av året för utbildningsinsatser för nämndens ledamöter. Dessutom var nämndens tidigare ordförande kommunalråd, vilket innebar att arvodet inte belastade nämndens budget.

Väg- och järnvägsnät, parkering, tkr

Verksamhet, tkr	Jan–dec 2021	Jan–dec 2022	Jan–dec 2023
Nettokostnad, tkr	-133 983	-140 840	-154 416
Varav vinter, tkr			-57 076
Procentuell förändring (%)		5,1	9,6

Denna verksamhet omfattar större delen av stadsmiljöavdelningens verksamhetsområden, bland annat drift och underhåll av kommunala vägar inklusive gång- och cykelvägar, järnvägar, broar, offentlig belysning och parkeringsövervakning. Verksamheten har för 2023 en negativ avvikelse med 10,2 mnkr jämfört med budget. Utvecklingen av nettokostnaden beror främst på vinterverksamhet. Vinterväghållningen slutade 10,7 mnkr över budget. Året inleddes med ett besvärligt vinterväder och avslutades med en decembermånad som kraftigt avvek från det normala i antal vinterväghållningsinsatser, med kraftiga kostnadsavvikelser som följd. Särskilt

besvärligt vinterväder hade kommunen mellan den 20 och den 31 december.

Av den totala avvikelserna är cirka 7 mkr en direkt konsekvens av den prishöjning som skedde under 2023 som ett resultat av förhandlingar med kommunens vinterväghållningsleverantörer.

Kommunen har under 2023 fört en dialog med leverantörerna av vinterväghållning om förbättringsåtgärder och vitesbelopp utifrån kvalitetsbrister under slutet på 2022. Innan sommaren 2023 kom Huddinge kommun överens med de upphandlade leverantörerna om vitesbelopp. Det fulla beloppet för obetalda fakturor för 2022 bokades upp till 2023. Vitesbeloppen drogs sedan från fakturor 2023. Detta innebär att den totala kostnaden för vinterväghållning 2023 är något högre än de 57 mkr som är redovisade.

Parker (parker och naturreservat)

Verksamhet, tkr	Jan–dec 2021	Jan–dec 2022	Jan–dec 2023
Nettokostnad, tkr	-30 925	-38 738	-54 485
Procentuell förändring (%)		25,3	40,7

Verksamheten "parker", som består av parker, lekplatser, torg, badplatser och delar av kommunens naturreservat, har för perioden en negativ avvikelse mot budget med 7,5 mkr varav 0,5 mkr beror på kapitaltjänstkostnader. Parkverksamheten har genomfört utökade satsningar under året, däribland bortforsling av nedfallna träd till följd av förra vintersäsongen, beskärning av träd runt gång- och cykelvägar och belysningsstolpar samt utökad städning i ett flertal parker.

Miljö, hälsa och hållbar utveckling (naturreservat, miljöstrategiskt arbete etcetera)

Verksamhet, tkr	Jan–dec 2021	Jan–dec 2022	Jan–dec 2023
Nettokostnad, tkr	-21 826	-16 245	-15 443
Procentuell förändring (%)		-25,6	-4,9

Verksamheten miljö, hälsa och hållbar utveckling består av nämndens strategiska klimatarbete, de delar av naturreservaten som bidrar till folkhälsa samt kostnader för hantering av illegal dumpning. Verksamheten har för perioden en positiv avvikelse på 4,8 mkr. Kostnaden för aluminiumfällning blev 1,4 mkr lägre än vad som var budgeterat.

Konsument- och energirådgivning

Verksamhet, tkr	Jan–dec 2021	Jan–dec 2022	Jan–dec 2023
Nettokostnad, tkr	289	-1 290	-402
Procentuell förändring (%)		-546,4	68,8

Verksamheten som består av energi- och klimatrådgivning ligger 0,2 mkr över budget för perioden. Verksamheten finansieras i princip helt med bidrag från Energimyndigheten. Endast den del som avser overheadkostnader såsom lokalhyra och el- och städkostnader täcks av nämndens budgetram.

Kommersiell verksamhet (arrendegårdar, fastigheter, etc.)

Verksamhet, tkr	Jan–dec 2021	Jan–dec 2022	Jan–dec 2023
Nettokostnad, tkr	79	-5 354	-7 639
Procentuell förändring (%)		-6 877	-42,7

Nämndens arrenden och fastigheter ingår i denna verksamhet. Avvikelsen är negativ med 2,8 mkr. Detta beror bland annat på att den rivning av fritidshuset på Kastelets gård som konterades som en investering 2021 nu har bedömts vara en driftkostnad (cirka 1,6 mkr). Dessutom ligger kapitaltjänstkostnaderna 0,4 mkr över budget. Resten av underskottet beror på höga konsulttjänstkostnader.

Särskilda satsningar

Satsning	Budget	Utfall
Miljöprogram	600	300
Aluminiumfällning Drevviken	5 250	3 823
Underhållsåtgärder, kantskärning, brunnsugning, potthålslagning m.m.	6 000	6 000
Bekämpning av invasiva arter	500	465

Satsning	Budget	Utfall
Stöd för framtagande av mallar för underhållsplaner	300	300
Utökad upprustning av gröna miljöer Vårby gård	500	500
Inventering av offentlig konst i utemiljön	300	300
Underhåll respektive trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön (stadsmiljöavdelningen)	2 500	2 500
Underhåll respektive trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön (natur- och klimatavdelningen)	3 700	3 469
Summa	19 650	17 657

Miljöprogram

Nämnden har följt upp de aluminiumfällningar som genomfördes i sjöarna Orlången och Trehörningen 2019 respektive 2020. Under sommaren genomfördes en skräpmätning enligt Håll Sverige Rents metod för att skapa ett nollvärde i enlighet med avfallsplanen.

Aluminiumfällning

Aluminiumfällning i Drevviken har påbörjats 2023 och fortsätter 2024. Kostnaden 2023 blev 3,8 mnkr, det vill säga cirka 1,4 mnkr under budget. Kostnaden 2024 beräknas bli cirka 2,8 mnkr.

Underhållsåtgärder, kantskärning, brunnsugning, potthålslagning

Under 2023, efter en lång och besvärlig vinter i början av året, uppkom stora behov av akuta åtgärder i vägkroppen. Kostnaderna belastar mestadels verksamheten "barmark". Åtgärder som har genomförts är bland annat potthålslagning, rensning av dagvattenbrunnar, dikning och utbyte av skadad vägutrustning.

Under året har nämnden lagat potthål och sprickor för 4,9 mnkr, bytt ut trasig vägutrustning för 6,2 mnkr, bytt ut vägmärken för 1,0 mnkr och rensat diken för 1,2 mnkr. Kostnader som överskrider de 6 mnkr som nämnden har fått som en särskild satsning belastar nämndens ordinarie driftbudget.

Bekämpning av invasiva arter

Nämnden har under året bekämpat invasiva arter. Kostnadsutfallet för de bekämpningsåtgärder som gjordes som en särskild satsning landade på 465 tkr. Utöver dessa medel har 850 tkr av nämndens ordinarie budgetmedel använts till att bekämpa invasiva arter.

Stöd för framtagande av underhållsplaner

Nämnden har arbetat med att ta fram processer och mallar för underhållsplaner för olika typer av byggnader. Mallarna kommer att möjliggöra ett förbättrat arbetssätt.

Upprustning av gröna miljöer i Vårby gård

I projektet som påbörjades efter sommaren har extra medel om 0,5 mnkr i form av särskilda satsningar använts. Projektet ingår i uppdraget "utveckling av gröna stadsmiljöer".

Inventering av konst i utemiljön

Konstinventeringen påbörjades efter sommaren 2023 med hjälp av en extern resurs. Extra medel, 0,3 mnkr, i form av särskilda satsningar har använts. Inventeringen har slutförts enligt plan och har resulterat i en förteckning över konstverken i offentliga miljöer på kommunens mark och ett förslag till riktlinjer för drift och förvaltning av offentlig konst i Huddinge kommuns utemiljöer.

Underhåll respektive trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön (stadsmiljöavdelningen)

Inom ramen för extra tilldelade medel om 2,5 mnkr har följande insatser genomförts:

- Trädbeskrning och slyröjning kring belysningsstolparna längs kommunens gång- och cykelvägar i syfte att förbättra vägarnas belysning.
- Lagning av sprickbildningar på gång- och cykelvägar.
- Akut potthålslagning.
- Utbyte av trasiga kantstenar.
- Övrig trädbeskrning.
- Hantering av riskträd.
- Sikt- och slyröjning.
- Lövsopning och lövupptagning för att förebygga lövhalka på gång- och cykelvägar.
- Rensning av dagvattenbrunnsgaller för att förebygga översvämningar.
- Kantskärning.
- Dikesrensning.
- Väghyvling.

Underhåll respektive trygghetskapande åtgärder i den fysiska miljön (natur- och klimatavdelningen)

Inom ramen för extra tilldelade medel om 3,7 mnkr har följande insatser genomförts:

- Totalt har 2 mnkr använts för förbättringar av grusvägar inom naturreservaten. Det största arbetet genomfördes i Flemingsbergs och Gladö Kvarnsjöns naturreservat där behoven var som störst.
- Totalt har 0,5 mnkr använts för transport av dumpade massor vid bland annat Gömmaråsvägen till hanteringsanläggning.
- Totalt har 1 mnkr använts för att hålla strandängarna i Bottnen öppna genom våtmarksslåtter.

Extern finansiering

Extern finansiering	Bidrag (tkr)	Kostnad (tkr)	Netto	Inräknat i budget	Nämndmål
Energimyndigheten	3 216	3 216	0	3 216	
Länsstyrelsen	900	900	0	0	
Trafikverket, enskilda vägar	115	115	0	115	
LOVA	348	348	0	0	
LONA	900	900	0	0	
Naturvårdsverket, skrotning av fordonsvrak	83	83	0	0	
Summa	5 562	5 562	0		

Av Energimyndigheten har nämnden fått 3,2 mnkr för arbete med energi- och klimatrådgivning. Det inkluderar även den utökade energi- och klimatrådgivningen, som helt och hållet finansieras med externa medel.

Nämnden har beviljats bidrag på 900 tkr från Länsstyrelsen för restaurering av Balingsta kvarn.

Av Trafikverket har nämnden beviljats statsbidrag om 115 tkr för underhåll av enskilda vägar. Nämndens kostnader för enskilda vägar har hanterats som en del av driften.

Nämnden har framgångsrikt sökt och beviljats externa medel, LOVA, från Havs- och vattenmyndigheten för uppföljning av de aluminiumfällningar som genomfördes i sjöarna Ormlången och Trehörningen under 2019 respektive 2020 (80 procent av kostnaden) samt LONA från Naturvårdsverket för inventering av potential att återställa våtmarker inom kommunens skogsmark (90 procent av kostnaden).

Av Naturvårdsverket har nämnden beviljats bidrag på 83 tkr för skrotning av 33 fordonsvrak.

Investeringar

Investering, tkr	Budget helår	Utfall helår	Avvikelse Helår
Stadsmiljö gata	-104 500	-101 059	3 441
Beläggingsplan	-66 000	-64 473	1 527
Maskininvestering väg	-200	0	200
Vägrelaterade investeringar	-5 300	-2 667	2 633
Dagvatten	-5 000	-3 906	1 094
Belysning	-20 000	-19 975	25
Konstbyggnader	-8 000	-10 038	-2 038
Stadsmiljö park	-19 100	-18 092	1 008
Maskininvestering park	-1 200	-1 583	-383
Plantering av träd	-1 500	-589	911
Förebygga nedskräpning	-500	0	500
Ökad biologisk mångfald i parker	-400	-202	198
Anläggning/utveckling av vegetationsytor	-1 200	-446	754
Parkutrustning	-2 500	-1 450	1 050
Utveckling parkmiljöer	-11 800	-13 822	-2 022
Natur och klimat	-29 700	-16 604	13 096
Utredningar vattenvårdsåtgärder	-4 000	-644	3 356
Investering naturreservat	-10 200	-11 809	-1 609
Fastighet och arrendegårdar	-15 500	-4 151	11 349
Summa	-153 300	-135 755	17 545

Natur- och stadsmiljönämndens investeringsbudget uppgår till 153,3 mnkr. Den största delen består av reinvesteringar i gator, parker, broar, belysning och dagvatten. Reinvesteringar i asfaltsbeläggning ligger precis

som tidigare år på en hög nivå.

Nämnden har nyttjat 89 procent av årets investeringsbudget. Investeringsstakten inom beläggningsarbetet har varit hög. Nämnden har i samband med delårsrapport per 31 augusti prioriterat om i investeringsbudgeten vilket gjorde att utrymmet för beläggningsinvesteringar ökade med 11 mnkr, från 55 mnkr till 66 mnkr. 98 procent av medlen har förbrukats per den sista december.

Vägrelaterade investeringsmedel (stängsel, bommar, skyltar och farthinder) har använts till 50 procent, medan investeringar för reparation av broar (konstbyggnader) har överskridit budgeten med 25 procent.

Medlen för vattenvårdsåtgärder har inte förbrukats till fullo eftersom planeringen av åtgärderna har tagit längre tid och ytterligare utredningar har behövts.

Verksamheten "fastigheter och arrendegårdar" gör ett överskott på 11,3 mnkr. I samband med en aktivering av en tänkt investering kring en arrendegård bedömdes att en rivningskostnad på 1,6 mnkr skulle belasta driftbudgeten istället för investeringsbudgeten. Detta ökade verksamhetens driftkostnader medan utfallet inom investeringar minskade med motsvarande belopp.

Kommunens nuvarande byggentreprenör saknar i viss mån kompetens som matchar den typ av byggnader som nämnden förvaltar. Det har lett till att vissa projekt inte har kunnat starta. Från och med februari 2024 har kommunen ett nytt ramavtal som matchar nämndens behov. Ett stort arbete har genomförts under 2023 för att utveckla arbetssättet för förvaltningen av byggnader. Nya rutiner har tagits fram, ett fastighetssystem håller på att implementeras och underhållsplaner för hela byggnadsbeståndet tas fram. Detta kommer att skapa goda förutsättningar för planeringen och utförandet av drift- och underhållsåtgärder framåt.

Investeringskostnaderna för naturreservat ligger 1,6 mnkr över budget till följd av utökade insatser enligt kommunens avtal med Trafikverket kopplat till Tvärförbindelse Södertörn. Trafikverket har delvis redan kompenserat nämnden för detta, men medlen ligger på ett balanskonto till den dag delprojekten blir klara och aktiveras. Vanligtvis ökar nämndens kapitaltjänstkostnader i samband att investeringarna aktiveras, men i fallet med projekt som nämnden får bidrag för blir det ingen ökad kapitaltjänstkostnad.

Nämnden föreslår att kommunstyrelsen för över 12,2 mnkr av ej förbrukade investeringsmedel 2023 till 2024, för påbörjade och planerade projekt kring fastigheter och naturvård, se bilaga 3.

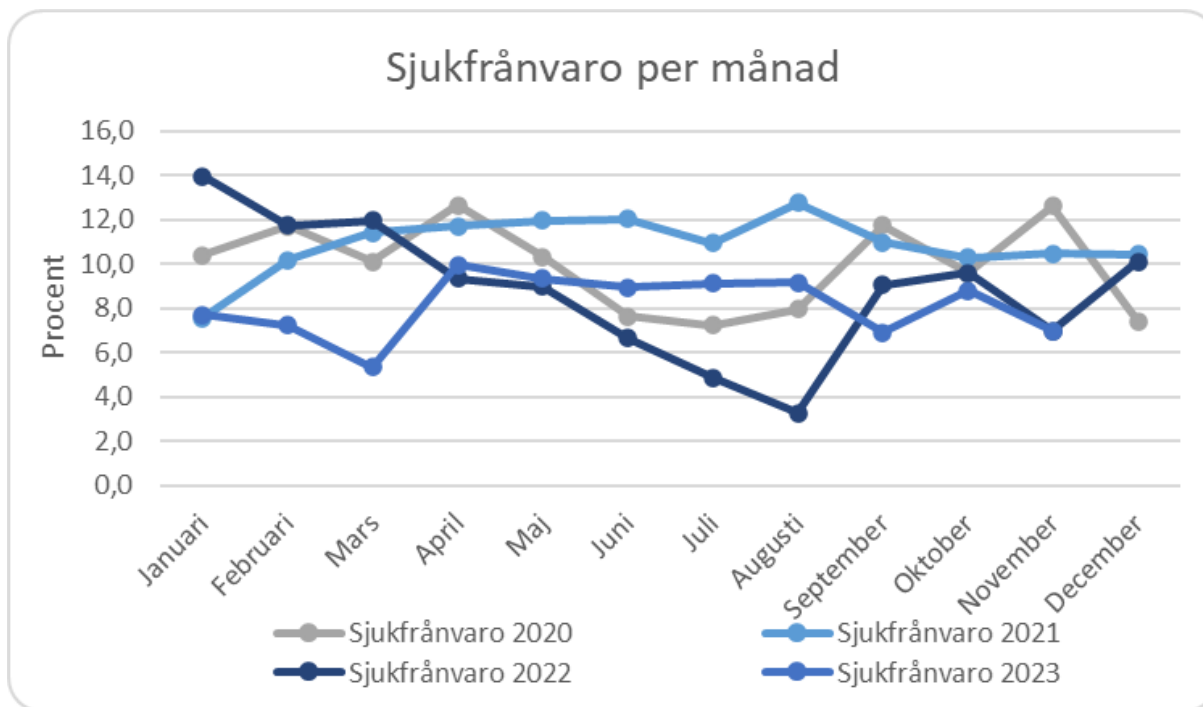
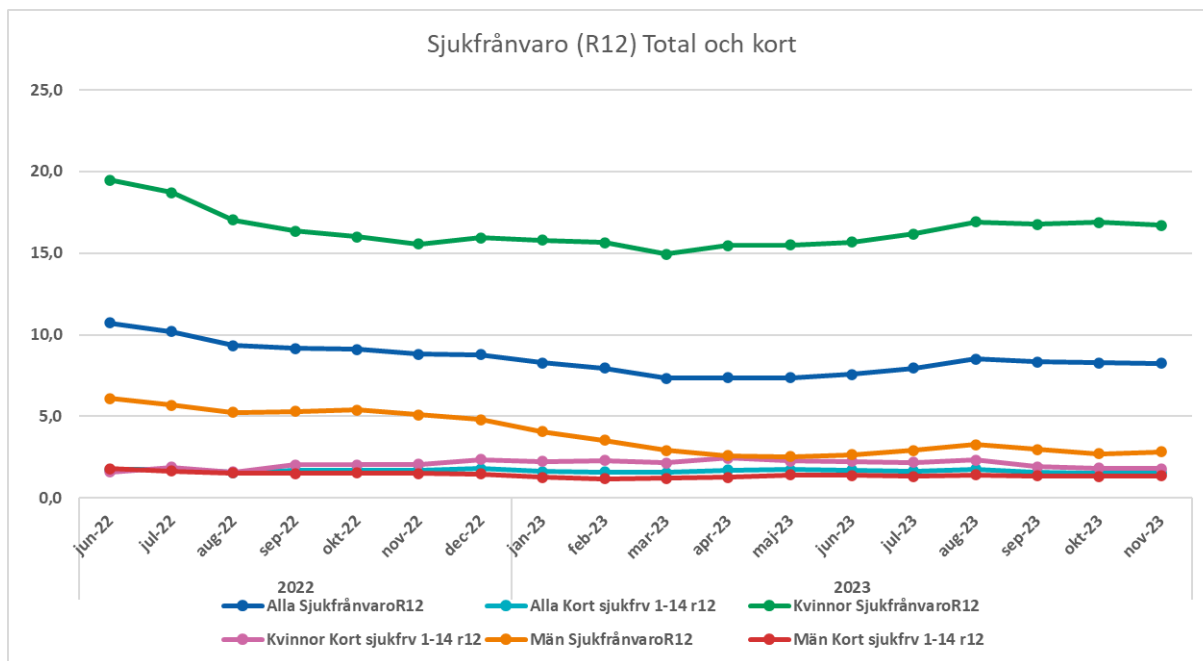
Lokaler

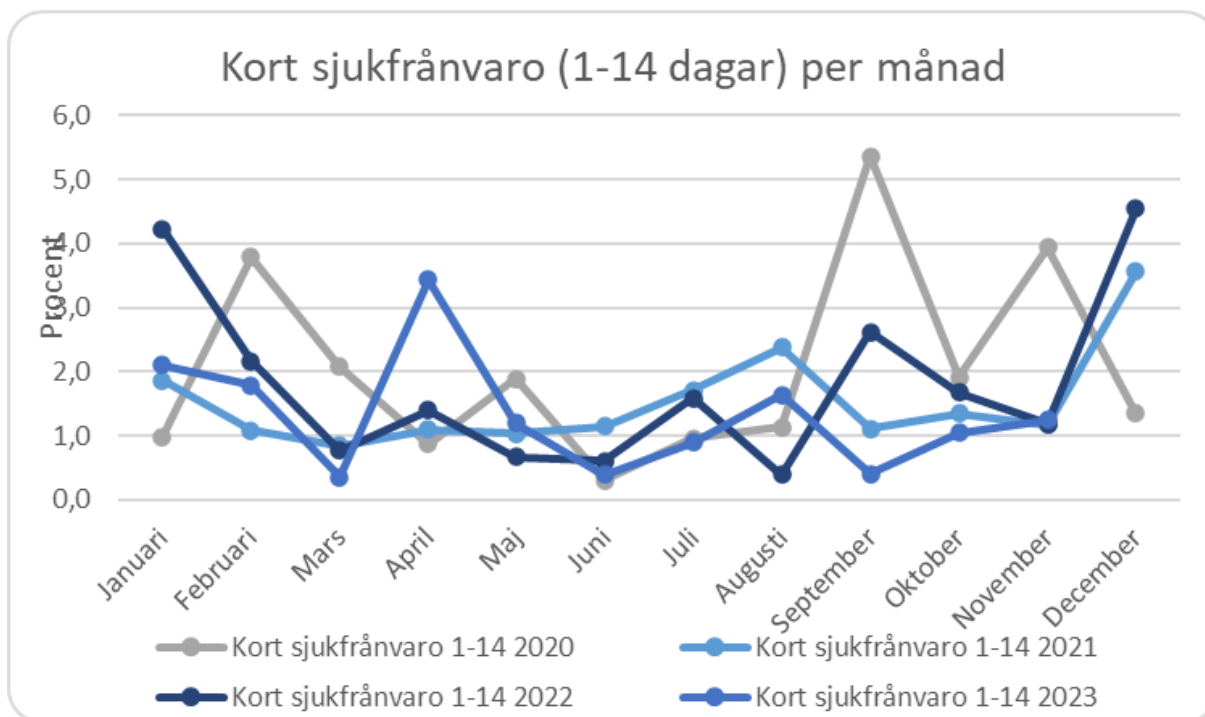
Nämnden planerar inga betydande förändringar av hyrda lokaler. Förutom lokalerna på Novum har nämnden lokaler på Förrådsvägen tillsammans med Huddinge Samhällsfastigheter AB. Det stora flertalet medarbetare som idag arbetar på Novum kommer att flytta in i det nya kommunhuset, medan några tillsammans med de medarbetare som arbetar på Förrådsvägen kommer att flytta in i ett nytt drifthus som nu håller på att projekteras tillsammans med Huddinge Samhällsfastigheter AB.

Väsentliga personalförhållanden

Antalet anställda har ökat med fyra personer mellan december 2022 och december 2023. Förändring i antalet årsarbetare är dock bara 1,1, från 41,7 till 42,8 årsarbetare.

Antal anställda	December 2022	December 2023	Skillnad
Antal anställda	47	51	4

Den totala sjukfrånvaron på rullande tolv månader ("rullande 12" eller R-12) låg i november 2023 på 8,1 procent. Kvinnornas frånvaro låg på 16,7 procent och männens frånvaro låg på 2,6 procent. Kvinnorna står för en betydande del av sjukfrånvaron inom nämndens verksamhetsområde och en betydande del av denna beror på stressrelaterad problematik. Större delen av sjukfrånvaron utgörs av långtidssjukfrånvaro över 180 dagar.

Cheferna arbetar aktivt med arbetslivsinriktade rehabiliteringsåtgärder genom att planera för medarbetares återgång i arbetet i samarbete med HR-konsult och i förekommande fall företagshälsovården. Samtliga chefer inom nämnden arbetar kontinuerligt med tidiga insatser genom att ha samtal med medarbetare som har upprepad korttidssjukfrånvaro eller visar tecken på ohälsa.

Personalförsörjning (särskilt bristyrkesgrupper)

Personalomsättningen inom nämndens verksamhetsområde har sjunkit något. Under 2022 slutade fyra personer (8,6 procent) och under 2023 slutade två personer (4,3 procent).

Som ett led i att behålla och kompetensutveckla medarbetare har jobbskuggning påbörjats. Skuggning kan vara ett sätt att underlätta samarbete, samtal och ge övergripande förståelse inom förvaltningen kring förvaltningens olika uppdrag. Den som skuggar en kollega får en inblick i den personens arbete. Upplevelsen kan leda till ökad förståelse, inspiration och nya infallsvinklar för både sin egen och sin kollegas roll. Ytterligare aspekter med jobbskuggning är att det kan bidra till kompetensutveckling, effektivare arbetssätt och förbättrad sammanhållning.

Kompetensutveckling (inklusive chefsutveckling)

Alla enhetschefer har träffats vid fyra tillfällen under året för att utbyta erfarenheter kring bland annat klagomålshantering, utmanande samtal, enhetschefsrollen och att sätta mål, bedöma prestation och sätta lön.

Under året har förvaltningen genomfört fem tematräffar för alla medarbetare. Tematräffarna har bland annat handlat om mekanismerna bakom prokrastinering, hur en bäst bemöter individer med rättshaveristiskt beteende och framgångsnycklar för effektiv kommunikation och smidigare möten. Förvaltningen har också fått besök av servicecenter som har berättat om sitt arbete med service till kommunens invånare och låtit kommunens framtidsstrateg inspirera till digitalisering.

Nämndens medarbetare har under året deltagit i en stor mängd utbildningar och kurser.

Intern kontroll

Nämndens interna kontroll är betryggande. Endast små brister har framkommit i de systematiska kontrollerna. När fel och brister upptäcks görs justeringar för att förbättra verksamheten. Den riskreducerande åtgärden att genom kompetenshöjande insatser säkerställa att GDPR efterlevs är inledd och väntas bli klar i början av 2024.

Nämnden deltar i kommunens löpande arbete med att stärka den interna kontrollen och uppföljningen av densamma.

Åtgärder för att minska identifierade risker

Mål / process	Risk	Riskåtgärd
Informationssäkerhet	Risk för brister i efterlevnad av GDPR	<p>Säkerställa att GDPR efterlevs genom kompetenshöjande insatser</p> <p>Status</p> <p> Ej klart i år</p> <p>Riskåtgärden är vidtagen men slutförandet av den har fördröjts något. Utbildningen är lanserad. Förvaltningens chefer och vissa nyckelpersoner har gått utbildningen. Övriga medarbetare förväntas genomföra utbildningen senast i februari 2024.</p>

Systematiska kontroller

Mål / process	Systematisk kontroll	Status och kommentar
Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	<p>Otillåtna bisysslor</p> <p>Varför görs kontrollen? Kontrollen görs årligen för att säkerställa att rutinen följs.</p>	<p> Klart</p> <p>Bisysslor kontrollerades i augusti och rapporterades till nämnden i september. Inga otillåtna bisysslor bedöms förekomma.</p>
Sund ekonomi	<p>Kontroll av att fakturor skickas i enlighet med framtaget årshjul för fakturering av befintliga och nya avtal</p> <p>Varför görs kontrollen? 2023 ska förvaltningen ta fram ett årshjul för fakturering av befintliga och nya avtal för att säkerställa att fakturor skickas ut i enlighet med avtalen. Kontrollen syftar till att säkerställa att förvaltningen arbetar i enlighet med årshjulet.</p>	<p> Klart</p> <p>Under året har det tagits fram ett årshjul för fakturering i enlighet med avtal. Det följs upp vid avdelningarnas ekonomiavstämningar och av förvaltningens ekonomer. Tack vare att nämndens budget är periodiserad är det också lättare att upptäcka eventuella avvikelser.</p> <p>Kontrollen har gjorts genom dokumentgranskning (av årshjul) och intervju med ekonomiansvarig.</p>

Mål / process	Systematisk kontroll	Status och kommentar
	<p>Kontroll av tankningar</p> <p>Varför görs kontrollen? Syftet är att kontrollera om fordonen används enligt kommunens fordonspolicy (och indirekt kommunens miljöpolicy), d.v.s. att se om fordonen i största möjliga mån tankas med fossilfria drivmedel.</p>	<p> Klart</p> <p>Granskningen har avgränsats till sammanlagt 19 person- och lastbilar som kan tankas med fossila drivmedel. Det innebär tre personbilar som drivs av el och bensin, tre personbilar som drivs av bensin och etanol, åtta lastbilar som drivs av diesel, två lastbilar som drivs av diesel, två lastbilar som drivs av diesel och HVO och en lastbil som drivs av bensin och etanol. Perioden december 2022 till och med november 2023 har kontrollerats i omgångar.</p> <p>Kontroller har gjorts för att se om fordonen har tankats med rätt typ av drivmedel och med rätt mängd drivmedel.</p> <p>Inga orimliga mängder drivmedel har tankats under kontrollerad period, sett till vad som ryms i fordonens tankar.</p> <p>Vid två tillfällen har de lastbilar som kan tankas med diesel och HVO tankats med diesel. Alla förare har därefter påmint om att de ska välja HVO vid tankning.</p> <p>I granskningen framkom att en bil saknades i listan. Bilen i fråga har varit utlånad till en annan förvaltning och sedan lämnats tillbaka. Felet är nu åtgärdat.</p> <p>Av miljöskäl ska etanol väljas framför bensin vid tankning av de tre personbilar som drivs av bensin och etanol. Vid tre tillfällen har dock bensin tankats i bilarna. De tre bilarna ska flyttas över till bilpoolen. Några ytterligare åtgärder har därför inte vidtagits.</p>

Plan för uppföljning och insyn

Natur- och stadsmiljönämndens avtal med privata utförare följs upp månadsvis i enlighet med avtalsvillkoren och planen för uppföljning och insyn. Uppföljningen innebär att eventuella brister och avvikelser kan fångas upp och åtgärdas tidigt.

Uppföljning

Avtal/uppdrag	Typ (Form av uppföljning)	Ansvar	Tidplan	Intervall	Mottagare
Vinterväghållning/sandupptagning/sopsaltning	Avtalsuppföljning	Stadsmiljöavdelningen	Löpande	Månadsvis	Natur- och stadsmiljönämnden
Beläggningsarbeten	Avtalsuppföljning	Stadsmiljöavdelningen	Löpande	Månadsvis	Natur- och stadsmiljönämnden
Drift och underhåll av konstruktionsbyggnader	Avtalsuppföljning	Stadsmiljöavdelningen	Löpande	Månadsvis	Natur- och stadsmiljönämnden
Drift och underhåll av offentlig belysning	Avtalsuppföljning	Stadsmiljöavdelningen	Löpande	Månadsvis	Natur- och stadsmiljönämnden
Drift och underhåll av park	Avtalsuppföljning	Stadsmiljöavdelningen	Löpande	Månadsvis	Natur- och stadsmiljönämnden
Entreprenörsavtal inom el, bygg, VVS och markarbeten	Avtalsuppföljning	Natur- och klimatavdelningen	Löpande	Kontinuerligt	Natur- och stadsmiljönämnden
Parkeringsövervakning och fordonsflytt	Avtalsuppföljning	Stadsmiljöavdelningen	Löpande	Månadsvis	Natur- och stadsmiljönämnden